

USŁUGI PROJEKTOWE „BIPROADAM”
INŻ. BERNARD ADAMCZAK
67-200 GŁOGÓW UL. KASPRA ELIANA 10
NIP: 693-001-59-09

Telefon	0-76 / 852-13-92
Tel./Faks	0-76 / 852-16-99
Telefon	602 277 361 – inż. Bernard Adamczak 600 936 660 – mgr inż. Michał Adamczak
Email	biuro@biproadam.pl , biproadam@wp.pl

Temat opracowania:

**BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ
W M. SOBIN**

NUMER
EGZEMPLARZA

KATEGORIA
OBIEKTU
XXVI

**PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA
TERENU**

ADRES:	021604_5.0011.321/2, 021604_5.0011.769/1, 021604_5.0011.303/10, OBREB 0011 SOBIN, JEDNOSTKA EWIDENCYJNA, UL. BURSZTYNOWA 021604_5 GMINA POLKOWICE – OBSZAR WIEJSKI
BRANŻA :	SANITARNA
	PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI MIEJSKIEJ SP. Z O.O. 59-100 POLKOWICE, UL. DĄBROWSKIEGO 2

OPRACOWALI

<u>KIEROWNIK BIURA</u> <u>PROJEKTANT</u> <u>SPECJALNOŚĆ</u> <u>INSTALACYJNO –</u> <u>INŻYNIERYJNA</u>	inż. BERNARD ADAMCZAK upr. proj. nr 97/79/Lw , 302/94/Lw, 339/94/Lw	
<u>ASYSTENT</u> <u>PROJEKTANTA</u>	mgr inż. MICHAŁ ADAMCZAK upr. proj. nr 95/DOS/13	
<u>ASYSTENT</u> <u>PROJEKTANTA</u> <u>BRANŻA SANITARNA</u>	mgr inż. TERESA MAZURKIEWICZ	

Głogów, 12.08.2025r.

SPIS ZAWARTOŚCI PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA TERENU

1.	Strona tytułowa	– str. 1
2.	Spis treści	– str. 2
3.	Oświadczenie	– str. 3
4.	Opis techniczny	– str. 4–13
5.	Część rysunkowa	– str. 14-15
	PZT. 1.0 Projekt zagospodarowania terenu	– str. 14
	S-1.0 Profil podłużny sieci wodociągowej i schematy montażowe	– str. 15

OŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 34 ust. 3d, pkt. 3 ustawy z dn. 07.07.1994 r. - Prawo Budowlane (jednolity tekst Dz.U. z 2025r. poz. 418 i późniejszymi zmianami) oświadczam, że niniejszy projekt zagospodarowania terenu nt.

BUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ W M. SOBIN

został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej. (Prawo Budowlane art.34.ust.3d, pkt. 3).

Jednocześnie oświadczamy, że przedmiotowa dokumentacja projektowa jest kompletna z punktu widzenia celu jakiemu ma służyć.

Zgodnie z art. 34 ust. 3b w związku z art. 41 pkt. 4a pkt. 2 Prawa Budowlanego, całość problematyki związana z budową sieci wodociągowej została przedstawiona w niniejszym projekcie zagospodarowania terenu. W związku z tym, niniejsza część opracowania nie wymaga sporządzenia projektu architektoniczno-budowlanego i technicznego

ZESPÓŁ PROJEKTOWY

PROJEKTANT WIODĄCY

inż. Bernard Adameczak

Uprawnienia projektowe:

Nr 97/79/Lw, 302/94/Lw, 339/94/Lw

Specjalność instalacyjno-inżynierska

w zakresie sieci i instalacji sanitarnych

specjalność konstrukcyjno-budowlana

Głogów, 12.08.2025r.

OPIS TECHNICZNY

1.0. PODSTAWA OPRACOWANIA

- 1.1 Zlecenie Inwestora
- 1.2 Mapa sytuacyjno – wysokościowa omawianego terenu
- 1.3 Uzgodnienia z Inwestorem
- 1.4 Obowiązujące normy i przepisy

2.0. PRZEDMIOT, ZAKRES I CEL OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest projekt zagospodarowania terenu budowy odcinka sieci wodociągowej, zlokalizowanej w obrębie 0011 Sobin, dz. nr 321/2, 303/10, 769/1, gmina Polkowice – obszar wiejski, łączącej zaprojektowaną sieć wodociągową dz160 w ul. Bursztynowej, z istniejącą siecią w działce nr 303/10, obręb 0011 Sobin.

Budowa niniejszego uzbrojenia będzie miała na celu połączenie sieci w ul. Bursztynowej z siecią w ul. Brylantowej, tworząc sieć pierścieniową.

Sieć po budowie nie będzie kolidować z zabudową.

3.0. OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO

3.1. Ukształtowanie terenu

Teren, na którym prowadzona będzie Inwestycja leży w powiecie polkowickim, gminie Polkowice – obszar wiejski, w sołectwie Sobin. Teren jest zróżnicowany pod względem wysokościowym, ze względu na przejście pod rowem. Rzędne terenu, na którym realizowana zostanie Inwestycja, wahają się w granicach 74,5 – 75,6 m n.p.m. Projektowana sieć przebiegać będzie w terenie prywatnym oraz w pasie drogowym drogi gminnej ul. Bursztynowa w Sobinie.

3.2. Uzbrojenie terenu

Teren będący przedmiotem opracowania uzbrojony jest w sieci podziemne, tj. sieć: telekomunikacyjna.

4.0. OGÓLNY OPIS PROJEKTOWANYCH SIECI

4.1. Sieć wodociągowa

4.1.1. Miejsce wpięcia.

Planuje się dwa miejsca włączenia do sieci: W1 dz. 321/2 oraz W2 dz. nr 303/10, obręb Sobin. Trasę projektowanego uzbrojenia pokazano na rysunku nr PZT 1.0 (Projekt zagospodarowania terenu).

5.0. SZCZEGÓŁOWY OPIS ROZWIĄZANIA

5.1. Roboty ziemne

5.1.1. Wykopy otwarte

Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy wszystkich właścicieli działek i uzbrojenia terenu powiadomić o rozpoczęciu prac w terminach określonych uzgodnieniami z w/w podmiotami.

Wykopy wykonywać mechanicznie koparkami jako wąskoprzestrzenne o ścianach pionowych z zabezpieczeniem odeskowaniem pełnym.

W miejscach skrzyżowań z istniejącym uzbrojeniem prace wykonywać ręcznie z zachowaniem szczególnej uwagi i ostrożności.

Szerokość wykopu powinna wynosić ok. 90-100cm (na dnie wykopu).

Wykopy o głębokości powyżej 1,0 m lub w innych warunkach geotechnicznych i hydrotechnicznych należy wzmocnić wg PN-68/B-06050 Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze p.2.3.4.

W razie napływu wód gruntowych, wykopy należy zabezpieczyć ściankami szczelnymi, od poziomu wody gruntowej, dno wykopu odwadniać za pomocą drenażu lub wykonując zbiorczą studzienkę i z niej wypompowywać wodę.

Wszelkiego rodzaju istniejące kable należy podwiesić do belki przerzuconej przez wykop. Kable energetyczne i telefoniczne zabezpieczyć rurami dwudzielnymi z twardego AROT na długości min. po 1,0 m po obu stronach kolizji.

Przed ułożeniem rur dno wykopu wyrównać i wyprofilować, a następnie wykonać ewentualne podsypki (w gruntach spoistych). Ułożone w wykopie rurociągi unieruchomić przez obsypanie piaskiem i ubicie (zagęszczenie).

Połączenia przewodów pozostawić odkryte na czas próby szczelności i odbioru technicznego.

Zasypanie przewodów - ręczne do wys. 0,3 - 0,5 m ponad wierzch rury gruntem lub piaskiem nie zawierającą przedmiotów twardych (kamieni, gruzu, szkła i odpadów organicznych). Dalszą zasypkę wykonać mechanicznie spycharką. Stopień zagęszczenia powinien wynosić min 85 % ZPPr (zmodyfikowana próba Proktora).

Ze względów bezpieczeństwa wykopy należy zabezpieczyć zastawkami ulicznymi oraz oznaczyć taśmą i znakami drogowymi.

W celu umożliwienia komunikacji pieszych nad wykopem ustawić kładki z poręczami.

Po zakończeniu robót teren doprowadzić należy do stanu pierwotnego.

5.1.2. Opis sieci wodociągowej

Projektowana sieć wodociągowa przebiegać będzie przez tereny gminne oraz teren prywatny. Będzie miała za zadanie połączenie istniejącej sieci dz110 PEHD przebiegającej w działce nr 303/10 z siecią zaprojektowaną dz160 PEHD w działce nr 321/2, ul. Bursztynowa.

Nowe rurociągi projektuje się o średnicy dz110 z rur PE100 SDR17 PN10 w sztangach, łączonych doczołowo lub elektrooporowo. Na planie zagospodarowania terenu oznaczono trasę prowadzenia przewodów. Planuje się dwa miejsca włączenia do sieci: W1 dz. 321/2 oraz W2 dz. nr 303/10, obręb Sobin. Włączenie W2 do sieci istniejącej wykonać poprzez demontaż istniejącego trójnika DN200/100, a następnie połączenie doczołowe z rurociągiem. Zachować istniejącą zasuwę DN100. Włączenie W1 do zaprojektowanej sieci dz160 w ul. Bursztynowej wykonać za pomocą trójnika dz160/110 i zasuwę odcinającej DN100.

Sieć będzie wykonywana głównie bezwykopowo. Wykopy otwarte planuje się w miejscu komór przeciskowych oraz w miejscach połączenia z sieciami. Dokładny sposób prowadzenia prac zostanie określony na placu budowy, zgodnie z ustaleniami kierownika budowy, wykonawcy oraz inspektora nadzoru. Przejście pod rowem wykonać w rurze osłonowej DN200 L=14,0m.

Robocze ciśnienie wody w projektowanej sieci zapewnia wymagane ciśnienie w najmniej korzystnym położonym zaworze hydrantowym, wynoszące 0,2 Mpa.

Prędkość przepływu wody dla maksymalnego godzinowego przepływu wody na cele socjalno-bytowe nie przekracza 1m/s oraz na cele przeciwpożarowe 2,5m/s.

5.1.3. Materiały i średnice rurociągów

Sieć wodociągową należy wykonać z rur PE100 SDR17 PN10 o następujących średnicach:

➤ - **PE100RC SDR17 PN10 - dz110 x 6,6**

Rury dobrano na ciśnienie nominalne równe 10 bar (1,0MPa). Ciśnienie robocze powinno wynosić w granicach 0,3-0,5 MPa

Wszystkie średnice i materiały pokazano na rysunku nr 1.0 (Projekt zagospodarowania terenu).

5.1.4. Lokalizacja i zagłębienie przewodów wodociągowych

Przewody układać należy zgodnie profilami podłużnymi sieci wodociągowej. Głębokość przykrycia przewodu licząc od jego góry nie powinna być mniejsza niż 140cm. W miejscu gdzie przykrycie jest mniejsze niż 140 zastosować ocieplenie rurociągu za pomocą keramzytu gr. warstwy 0,5m i papy. Przy układaniu przewodów wodociągowych równoległe do innych przewodów i urządzeń uzbrojenia podziemnego, należy zachować między nimi następujące odległości:

- od przewodów gazowych, kanalizacyjnych i sieci ciepłej - 0,5m;
- od kabli elektrycznych - 0,5m;
- od kabli telekomunikacyjnych –0,5m.

W przypadku skrzyżowania przewodów wodociągowych z kanalizacyjnymi, jeżeli odległość przewodów jest mniejsza niż 60cm, należy na przewodzie wodociągowym stosować rurę ochronną.

5.1.5. Układanie i montaż przewodów, oznaczenie trasy sieci, oznakowanie uzbrojenia.

Teren prowadzenia robót należy ogrodzić i oznakować. W gruntach niespoistych rury układać można bezpośrednio na dnie, natomiast w gruntach spoistych na dnie wykopów należy wykonać podsypkę bez zagęszczania o gr. min. 25cm (żwir, piasek o max pozostałości 15% na sicie 0,75mm).

Przewody z rur PE łączyć poprzez zgrzewanie doczołowe lub za pomocą muf złącznikowych metodą elektrooporową. Opisy metod znajdują się w specyfikacjach technicznych producentów rur.

Przewody po montażu i przeprowadzeniu próby szczelności obsypać zasypką piaskową grubości min. 30cm ponad wierzch rury. Wielkość ewentualnych kamieni w zasypce nie powinna przekroczyć 30mm. Zasypkę zagęszczać warstwowo do wartości 85-90% wg skali Proctora.

Wzdłuż trasy sieci i przyłączy należy ułożyć taśmę oznacznikową z wkładem ze stali nierdzewnej lub taśmę polietylenową niebieską, obok której należy ułożyć drut Cu 1,5mm² w izolacji. Taśmę lub drut należy połączyć z armaturą metalową (w celu umożliwienia późniejszej lokalizacji sieci).

5.1.6. Uzbrojenie sieci wodociągowej

Armatura hydrauliczna sieci składa się z zasuw odcinających z miękkim uszczelnieniem DN100, zlokalizowanych na sieci. Zaleca się stosowanie zasuw kołnierzowych. Zastosować armaturę np. typu AVK, Hawle lub równoważną. Zasawy montować w typowych skrzynkach ulicznych.

Uzbrojenie na przewodach (zasawy) należy chronić przed wysadzeniem i przemieszczaniem za pomocą betonowych bloków oporowych.

Armatura zabudowana na przewodach wodociągowych (zasawy) powinna posiadać stałe oznakowanie zgodne z PN-86/B-09700. Tabliczka z odpowiednim oznaczeniem powinna znajdować się na słupku o wys. ok. 1,2m lub ewentualnie na pobliskim ogrodzeniu lub budynku.

5.1.7. Warunki odbioru i próby szczelności rurociągów.

Wymagania przy odbiorze (w tym próby szczelności rurociągów) określone zostały w PN-81/B-10725 *Wodociągi. Przewody zewnętrzne. Wymagania i badania przy odbiorze*.

Próbę hydrauliczną (ciśnieniową) należy przeprowadzić po ułożeniu przewodu i wykonaniu warstwy ochronnej z podbiciem rur z obu stron piaszczystym gruntem dla zabezpieczenia przed przemieszczaniem się rurociągu. Wszystkie łącza powinny być odkryte.

Napełnianie próbne przewodu powinno odbywać się powoli, przy całkowicie otwartych zasuwach przelotowych. Hydranty należy otworzyć w celu uwolnienia pęcherzy powietrza, po uzyskaniu jednorodnego wypływu - zamknąć.

Wartość ciśnienia próbnego ustala się na 1,0Mpa.

Ciśnienie to w okresie 30min należy dwukrotnie podnosić do pierwotnej wartości co 10min.

Wyniki badania uznać należy za dodatnie, jeżeli po dalszych 30min spadek ciśnienia nie przekroczy 0,06Mpa, a w ciągu następnych 120min 0,02Mpa.

W razie stwierdzenia w czasie próby większego spadku ciśnienia, należy ustalić jego przyczynę i wycieki usunąć. Powtórzyć próbę szczelności.

Próbę szczelności przeprowadzić należy przy obecności przedstawiciela dostawcy wody.

5.1.8. Płukanie i dezynfekcja przewodów

Przed oddaniem rurociągu do eksploatacji należy dokonać płukania przewodu wodą wodociągową, aż do momentu gdy woda będzie czysta (ocena wzrokowa).

Po przepłukaniu przewodów wodę z rurociągu należy poddać ocenie bakteriologicznej, którą na zlecenie wykonuje terenowy oddział sanitarny.

W przypadku niezdatności wody, należy przeprowadzić dezynfekcję rurociągu przez wprowadzenie do rurociągu roztworu chlorku wapnia w ilości co najmniej 50mg Cl_2 /dm³ na okres min 24 godzin.

6.0. INFORMACJA GÓRNICZA

Obiekt znajduje się na terenie oddziaływania szkód górniczych.

7.1. Wpływy deformacji ciągłych od eksploatacji górniczej:

a) aktualne wpływy eksploatacji górniczej:

- osiadanie w wyniku eksploatacji dokonanej $W_d = 1,25 - 0,40[\text{m}]$

b) prognozowane wpływy eksploatacji górniczej:

- kategoria terenu górniczego – kat. I

- obniżenie w wyniku eksploatacji projektowanej – $W_p = 0,2 - 0,8[\text{m}]$

- obniżenie całkowite $W_{\text{max}} = 1,45 - 1,2[\text{m}]$

- odkształcenia poziome $E_{\text{max}} = -1,05[\text{mm/m}]$, + 1,09 mm/m

- nachylenie $T_{\text{max}} = 0,21[\text{mm/m}]$

- promień krzywizny $R_{\text{min}} \geq 40[\text{km}]$

7.2. Wpływy dynamiczne

Planowana inwestycja znajdzie się w zasięgu wpływów dynamicznych II strefy sejsmicznej LGOM gdzie:

a) Prognozowane wielkości parametrów drgań podłoża gruntowego wyniosą:

- maksymalne wypadkowe przyspieszenie drgań poziomych w paśmie częstotliwości do 10 Hz, $\text{PGA}_{H10} = 500\text{mm/s}^2$

- maksymalna wypadkowa amplituda prędkości drgań poziomych $\text{PGV}_{H\text{max}} = 20\text{mm/s}$

Wielkości te opisują zjawiska parasejsmiczne wywołane wstrząsami górnymi zgodnie z „Górnictwem skalą intensywności sejsmicznej GSI-2004/11 dla wstrząsów górniczych w LGOM”

b) Wartość przyspieszenia do projektowania określa się na $a_p = 200\text{mm/s}^2$

Projekt nie przewiduje zabezpieczenia sieci na oddziaływanie szkód górniczych.

7.0. WPLYW INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO

Inwestycja ze względu na swój lokalny charakter nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko a tym samym nie spowoduje pogorszenia jego stanu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 r. Nr 213 poz. 1397) projektowane przedsięwzięcie nie jest zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze ani potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

8.0. OBSZAR ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU

Z uwagi na nieuciążliwość projektowanych obiektów budowlanych obszar oddziaływania obiektów zamyka się w granicach działek objętych inwestycją tj. dz. nr 021604_5.0011.321/2, 021604_5.0011.769/1, 021604_5.0011.303/10, obręb 0011 Sobin (art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane, Dz. U. z 2025r. poz. 418 z późn. zmianami). Dana inwestycja nie ograniczy możliwości dalszej rozbudowy terenów przyległych.

9.0. WARUNKI GRUNTOWO-WODNE

Kategoria geotechniczna obiektu – pierwsza. Warunki gruntowo-wodne proste.

10.0. INFORMACJA KONSERWATORSKA

Teren objęty opracowaniem wpisany jest do gminnej ewidencji zabytków – układ ruralistyczny wsi Sobin. Nie występują tam stanowiska archeologiczne.

11.0. PROWADZENIE PRAC W OBSZARZE ROWÓW

W związku z charakterystyką terenu zachodzi konieczność prowadzenia prac w obszarach istniejących rowów. Przejścia poprzeczne pod rowami planuje się wykonać w rurach osłonowych bezwykopowo, przewietem lub przeciskiem przez naruszenia konstrukcji skarp i dna rowów. Zabrania się składowania materiałów bezpośrednio w rowach. Teren po pracach należy uporządkować. Wszelkiego rodzaju inne przejścia wzdłuż rowów przydrożnych wykonać również metodami bezwykopowymi. Prace wykonywać w okresach suchych.

W przypadku jakiegokolwiek uszkodzenia rowu, należy niezwłocznie przywrócić go do stanu pierwotnego, zachowując jego spadek oraz nachylenie skarp.

12.0. ODTWORZENIE NAWIERZCHNI

Po przeprowadzonych pracach związanych z budową sieci wodociągowej należy odtworzyć wszystkie uszkodzone nawierzchnie wraz z ich konstrukcjami oraz elementami konstrukcyjnymi takimi jak , krawężniki drogowe, obrzeża chodnikowe oraz pozostałe elementy które w trakcie prowadzenia prac zostały rozebrane oraz ewentualnie uszkodzone poprzez wykonawcę robót.

Podczas odważania nawierzchni wraz z konstrukcjami należy ściśle przestrzegać zapisów uzgodnień z zarządcą bądź właścicielem drogi

W przypadku uszkodzenia nawierzchni ul. Bursztynowej, po zakończeniu prac należy je odtworzyć do stanu pierwotnego, zachowując zgodność z istniejącą konstrukcją oraz przy zachowaniu odpowiedniego zagęszczenia gruntu (wskaźnik zagęszczenia min. 0,98 - chodnik, teren zielony; 1,00 - jezdnia).

Odbudowę nawierzchni chodnika/uszkodzonej nawierzchni jezdni należy wykonać przy zastosowaniu tych samych warstw, o takiej grubości i z takich materiałów, jakie posiada istniejąca konstrukcja nawierzchni jezdni i chodnika, z zachowaniem odpowiedniego zagęszczenia gruntu ($I_s = 1,00$ - jezdnia, $I_s = 0,98$ - chodnik, teren zielony).

Dopuszcza się odtworzenie nawierzchni z kostki betonowej pochodzącej z rozbiórki, pod warunkiem że jest ona nieuszkodzona. W przypadku uszkodzenia kostki należy ją wymienić na nową.

W przypadku uszkodzenia skarp rowu należy je odtworzyć do stanu pierwotnego zachowując właściwe ich pochylenie. Zabrania się pozostawienia na dnie rowu urobku z wykopu lub innych elementów obcych, które utrudniłyby swobodny przepływ wody.

Poza odtwarzanymi nawierzchniami i konstrukcjami wymienionymi powyżej wykonawca odtworzy również wszystkie tereny zielone poprzez uzupełnienie ziemią urodzajną humusem min. gr. 15 cm i obsieje mieszkanką traw.

Przy odtworzeniu nawierzchni gruntowej należy zachować:

- warstwy podbudowy terenu zielonego;
- odpowiednio wyprofilować teren w sposób uniemożliwiający gromadzenie się na niej wód opadowych;
- odpowiednio zagęścić grunt (wskaźnik zagęszczenia min. 0,98)

Zajmowane tereny zielone uporządkować poprzez wygrabienie i obsianie trawą.

Po zakończeniu prac w nawierzchni tłuczniowej należy odtworzyć nawierzchnię poprzez:

- odtworzenie warstw podbudowy oraz uzupełnienie ubytków kruszywem drogowym (mieszanka tłucznia bazaltowego- średnia grubość 7 cm, podbudowa z tłucznia grubego granitowego- 10-15 cm, grunt),
- odpowiednie wyprofilowanie drogi w sposób uniemożliwiający gromadzenie się na niej wód opadowych,
- odpowiednie zagęszczenie gruntu (wskaźnik zagęszczenia min. 0,98).

13. OPIS PROWADZENIA PRAC W TERENACH ZIELONYCH ORAZ W POBLIŻU DRZEW I KRZEWÓW

13.1. Informacje ogólne

Prace ziemne w terenach zielonych należy przeprowadzić zgodnie z następującymi zasadami: warstwę humusu odłożyć na jedną stronę wykopu, natomiast na drugą stronę wykopu martwicę, wykop zasypać z zachowaniem odpowiedniej kolejności warstw ziemi a teren wyrównać, wybrać z powierzchni gruz, kamienie i inne frakcje organiczne. Na tak przygotowane podłoże należy rozłożyć min. 10cm nowej warstwy ziemi urodzajnej, składającej się z 70% ziemi kompostowej i z 30% substratu torfowego. Przed wysiewem nasion podłoże należy wyrównać wałem. Wysiane nasiona przykryć 2cm warstwą przesianej ziemi kompostowej bądź drobnego piasku i zwałować. W zależności od warunków pogodowych odtworzony trawnik należy regularnie podlewać. Odbiór odtworzonego trawnika odbywa się po skiełkowaniu nasion traw i pierwszym koszeniu.

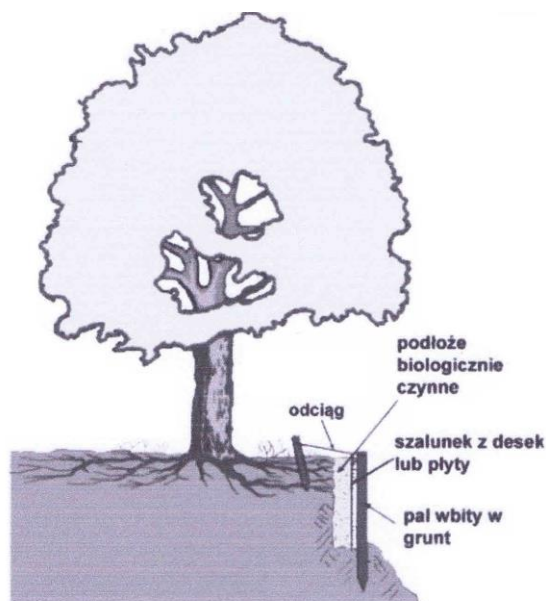
13.2. Zabezpieczenie systemu korzeniowego w trakcie wykonywania robót

2.1. Wykopy otwarte:

- w rejonie strefy zagrożenia korzeni drzew i krzewów, do głębokości ich występowania, czyli. ok. 1m poniżej poziomu gruntu, wykopy mogą być wykonywane wyłącznie przy pomocy narzędzi ręcznych (np. szpadli);
- korzenie odsłonięte w trakcie wykonywania wykopu, należy na bieżąco przycinać do płaszczyzny wykopu i zabezpieczyć jednym z preparatów do zabezpieczenia ran po cięciach gałęzi (np. LacBalsam, Dendromal);
- nie są wymagane inne dodatkowe zabezpieczenia korzeni, jeśli wykop będzie zasypywany bezpośrednio po ułożeniu elementu infrastruktury;
- w przypadku pozostawienia wykopu z korzeniami odkrytego do następnego dnia, należy bezwzględnie zabezpieczyć jego ścianę od strony chronionego drzewa osłoną, zapobiegającą stratom wilgoci w otoczeniu końcówek korzeni. Zabezpieczenie polega na osłonięciu ściany wykopu z korzeniami folią, matą słomianą lub geowłókniną;
- niezależnie od tego, powierzchnię ściany wykopu z korzeniami, należy okresowo zraszać wodą. Jest to szczególnie uzasadnione w przypadku, gdy roboty ziemne są prowadzone w okresie wegetacji;
- w przypadku, gdy ściana wykopu będzie musiała być odsłonięta przez więcej niż kilka dni, należy wykonać zabezpieczenie w formie ekranu korzeniowego.

Ekran może pełnić dwie funkcje:

1. Konstrukcji zabezpieczającej tylko na czas trwania robót ziemnych. W późniejszym okresie będą rozwijały się swobodnie bez żadnych ograniczeń. W tym celu do jego wykonania stosuje się drewno lub materiały drewnopochodne ulegające biodegradacji;
2. Stałej przegrody niedopuszczającej do rozwoju korzeni w kierunku byłego wykopu. W tym celu, należy na granicy szalunku i gruntu, dodatkowo zastosować trwałą przegrodę z materiału nie ulegającego rozkładowi (np. folia ogrodnicza).

Schemat wykonania ekranu korzeniowego z zastosowaniem podłoża biologicznie czynnego.

2.2. Wykopy zakryte (przeciski, przewiert)

- optymalnym miejscem do usytuowania komory tłocznej lub punktu zagłębienia przecisku jest lokalizacja poza strefą zagrożenia korzeni, tj. 1m od obrysu korony. Nie dopuszcza się ich umieszczenia w strefie ryzyka korzeni;
- tunel musi przebiegać na głębokości nie mniejszej niż 1,0m, tj. poniżej poziomu występowania korzeni;
- w przypadku gatunków wytwarzających korzeń palowy otwór drążony metodą tunelową nie może przechodzić bezpośrednio pod osią drzewa;

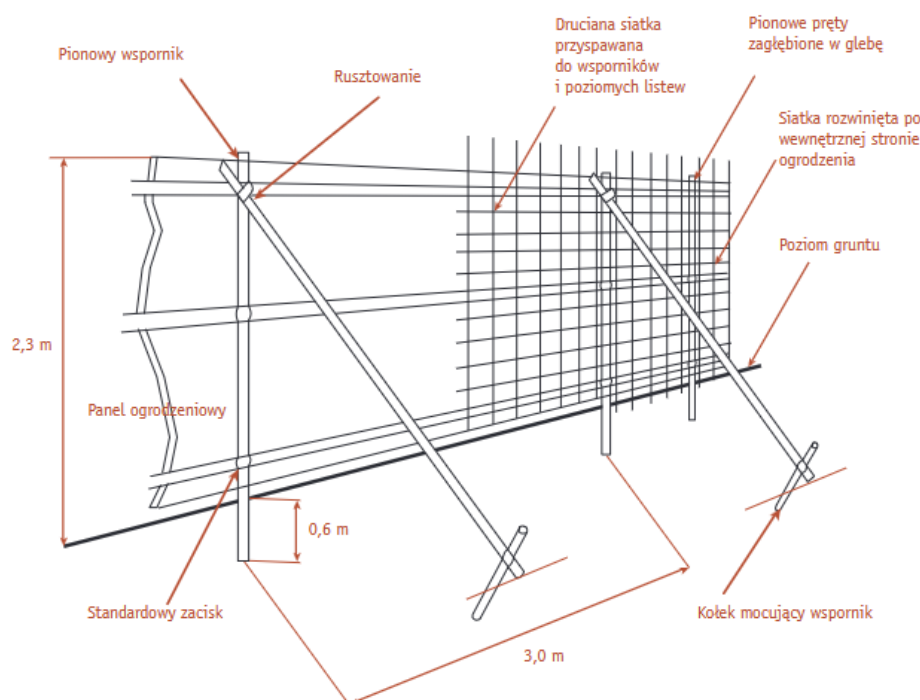
- po usytuowaniu elementów infrastruktury w tunelu wykonanym ręcznie, wolną przestrzeń należy zagęścić gruntem z wodą.

3. Zabezpieczanie roślin

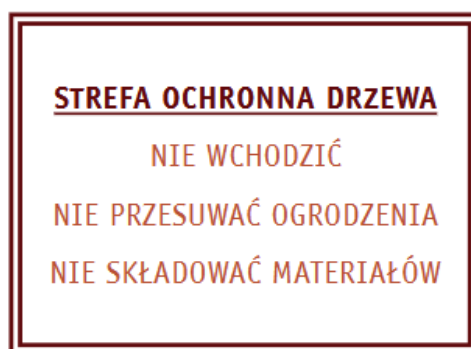
Rośliny zlokalizowane na placu budowy i przeznaczonych do zachowania muszą być zabezpieczonych przed uszkodzeniami;

3.1. Wygrodzenie

- wygrodzenie musi posiadać wyraźny charakter ogrodzenia służącego ochronie roślin;
- odległość ogrodzenia od krzewów i bylin nie powinna być mniejsza niż 1m, a jego wysokość nie niższa niż 1,5m; w przypadku drzew ogrodzenie powinno być w odległości nie mniejszej niż 2 m od pnia i mieć wysokość ok. 1,8m;
- wygrodzenie może być ażurowe, ale o konstrukcji zapewniającej trwałość zabezpieczenia;
- wygrodzenie powinno być mocowane z podłożem punktowo przy pomocy pali wbitych w grunt, bez uszkodzania korzeni.

- na wygrodzeniu powinna być zamontowana tablica informacyjna na temat tego, co jest chronione i jednocześnie zabronione w tej strefie;

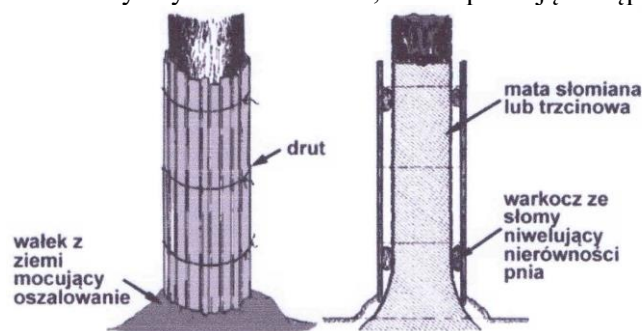

- ogrodzenie ochronne nie będzie barierą mechaniczną dla wielu sprzętów, ale znakiem dla wszystkich uczestników procesu budowlanego, że chroniona jest cenna wartość;

3.2 Oszalowanie (odeszkowanie) pni drzew

W przypadku braku możliwości wykonania wygradzenia drzew, niezbędne jest wykonanie odeszkowania pni, w następujący sposób:

- pnie drzew przed oszalowaniem powinny być owinięte miękkimi materiałami (np. matami słomianymi lub trzciniowymi, itp.);
- zabezpieczenie powinno uwzględniać kształt pnia i być wykonane w taki sposób, aby elementy chroniące (np. deski) w możliwie największym stopniu przylegały do powierzchni pnia;
- nierówności na powierzchni pnia (np. nabieg korzeniowy) należy zniwelować stosując np. „warkocze” ze słomy;
- do oszalowania pni drzew należy używać materiałów, które spełniają następujące warunki:

Zabezpieczenie pnia przez oszalowanie deskami.

- są łatwe w stosowaniu;
  - skutecznie zabezpieczają przed mechanicznym uszkodzeniem;
  - są odporne na działanie niekorzystnych warunków atmosferycznych, zapewniając skuteczne zabezpieczenie drzewa na czas trwania inwestycji.
  - nie powodują niekorzystnych zmian w miejscu zastosowania.
- w przypadku zastosowania do tego celu desek, oszalowanie powinno spełniać następujące warunki:
- być połączone przy pomocy opasek ze specjalnej taśmy metalowej lub z tworzywa, ewentualnie drutu.
  - w celu trwałego i skutecznego zamocowania desek należy zastosować 3 opaski (u podstawy, oszalowania, w jego połowie i w górnej części)
  - dolna część desek może opierać się na nadbiegach korzeniowych i być obsypana gruntem.
  - do wykonania oszalowania, należy używać desek o szerokości nie większej niż 10cm.
  - deski powinny być ustawione na styk.
- deski użyte do wykonania osłony powinny okrywać pień do wysokości minimum 170cm nad poziomem gruntu i być mocowane w sposób nie szkodzący drzewom, przy pomocy drutu, specjalnej taśmy (opasek) z metalu lub PVC.
- do mocowania osłony do pnia nie wolno używać gwoździ.
- pomiędzy pniem drzewa a deskami zastosować rurę perforowaną na min. 2 wysokościach.

13.0 UWAGI KOŃCOWE

1. Całość robót wykonać zgodnie z Warunkami technicznymi Odbioru i Wykonawstwa Robót Budowlanych część 2- Roboty instalacji sanitarnych i przemysłowych.
2. Prace wykonywane w obrębie drzew: zakaz manewrowania w obrębie drzew; wykopy przy drzewach zasypać w jak najkrótszym czasie; w obrębie koron i korzeni nie można składować żadnych materiałów ziemnych; w obrębie korzeni zaniechać zagęszczania gruntu (walcowanie ograniczyć do minimum); kopanie w obrębie korzeni wykonać ręcznie; w okresie wegetacyjnym, drzewa po zasypaniu wykopów obficie podlać.

Zgodnie z art. 34 ust. 3b w związku z art. 41 pkt. 4a pkt. 2 Prawa Budowlanego, całość problematyki związana z budową sieci wodociągowej została przedstawiona w niniejszym projekcie zagospodarowania terenu. W związku z tym, niniejsza część opracowania nie wymaga sporządzenia projektu architektoniczno budowlanego i technicznego.

Opracował
Inż. Bernard Adamczak

